

PARAPLUBESTEMMINGSPLAN

Geitenhouderijen - 2019

Toelichting

Bestemmingsplan Paraplubestemmingsplan geitenhouderijen – 2019

Toelichting

Gemeente Oss,
Maart 2020

INHOUDSOPGAVE

TOELICHTING

Hoofdstuk 1	Inleiding	6
1.1	Aanleiding	6
1.2	Begrenzing plangebied	7
1.3	Geldende bestemmingsplannen	7
Hoofdstuk 2	Bestaande situatie	9
Hoofdstuk 3	Toelichting op het plan	10
Hoofdstuk 4	Toelichting op de regels	12
3.1	Algemeen	12
3.2	Regels	12
Hoofdstuk 4	Beleidskader	14
4.1	Wettelijk kader	14
4.2	Rijksbeleid	14
4.3	Provinciaal beleid	14
4.4	Gemeentelijk beleid	16
Hoofdstuk 5	Verantwoording	17
Hoofdstuk 6	Handhaving	18
6.1	Beleidskader	18
6.2	Professionele handhaving en handhavingprogramma	18
6.3	Handhaafbaarheid, positief bestemmen, overgangsrecht	19
Hoofdstuk 7	Economische uitvoerbaarheid	20
Hoofdstuk 8	Overleg en maatschappelijke uitvoerbaarheid	21
8.1	Inspraak	21
8.2	Vooroverleg	21

REGELS

VERBEELDING

TOELICHTING

Bestemmingsplan

Paraplubestemmingsplan geitenhouderijen – 2019

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In Brabant bestaat ongerustheid over mogelijke gezondheidsrisico's van veehouderijbedrijven voor omwonenden. Discussies over eventuele gezondheidsrisico's zijn in het recente verleden in een stroomversnelling gekomen door de Q-koorts epidemie rond 2007-2009. Sindsdien is onderzoek gedaan naar de gezondheid van omwonenden van veehouderijen.

Naar aanleiding van uitkomsten van de gezondheidsonderzoeken is nadrukkelijker aandacht komen te liggen bij de voorgenomen uitbreidingen van en omschakelingen naar geitenhouderijen.

Het onderzoek 'Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (aanvullende studies) Analyse van gezondheidseffecten, risicofactoren en uitstoot van bio-aerosolen, RIVM Rapport 2017-0062' toont een verband aan tussen geitenhouderijen en het voorkomen van longontstekingen binnen een straal van 2 kilometer rond een geitenhouderij. De oorzaak hiervan is nog niet bekend. Hier wordt op dit moment aanvullend wetenschappelijk onderzoek naar gedaan. In het rapport wordt gesteld dat al wel duidelijk is dat Q-koorts geen verklaring voor het verhoogde risico biedt. Het verband bestaat namelijk over meerdere jaren, ook in de jaren na de Q-koorts epidemie. In een extra analyse is onderscheid gemaakt tussen geitenhouderijen naar Q-koortstatus, dat wil zeggen het al dan niet besmet geweest zijn tijdens de periode van de Q-koortsepidemie. Deze analyse laat zien dat het verband tussen longontsteking en de nabijheid van geitenhouderijen niet afhankelijk is van de Q-koortstatus. Op grond van dit resultaat is het onwaarschijnlijk dat het verband tussen longontsteking en de nabijheid van geitenhouderijen in de jaren na de Q-koortsepidemie (vanaf 2010) zou berusten op Q-koortsgeassocieerde longontsteking.

In 2018 zijn verschillende vervolgonderzoeken gestart, waarin de onderzoekers willen achterhalen waarom mensen die wonen in de buurt van geitenhouderijen (en deels pluimveehouderijen) vaker een longontsteking hebben. Het gaat hierbij om de volgende onderzoeksvragen:

- Geldt ook voor andere regio's dat mensen die in de buurt van geiten- en pluimveehouderijen vaker met longontsteking worden gediagnostiseerd?
- Welke ziekteverwekkers veroorzaken longontstekingen in de omgeving van geitenhouderijen?
- Aan welke ziekteverwekkers worden geitenhouders blootgesteld?
- Komen ziekteverwekkers vaker voor op of rond bepaalde typen geitenhouderij?

De resultaten van deze vervolgonderzoeken worden los van elkaar gepubliceerd in de periode 2019 - 2021.

In afwachting van een vervolgonderzoek heeft de provincie Noord-Brabant besloten dat geitenstallen uitbreiden of in gebruik nemen niet meer is toegestaan. De provincie heeft op 7 juli 2017 een moratorium ingesteld op uitbreidingen van geitenhouderijen in haar Verordening Ruimte. Het moratorium is een voorzorgmaatregel met het oog op de volksgezondheid en verwerkt in de Verordening ruimte Noord-Brabant. Opname in de verordening was nodig omdat:

- een wettelijk toetsingskader niet beschikbaar is en het endotoxine toetsingskader 1.0 voor pluimveehouderijen en varkenshouderijen niet toepasbaar is bij de geitenhouderij;
- bedrijfsgerichte maatregelen die het risico op longontsteking beperken nu nog niet mogelijk zijn;
- een duidelijk kader ontbreekt waarmee bij de vergunningverlening aan de gezondheid van omwonenden voldoende bescherming kan worden geboden, waardoor het risico bestaat dat de gezondheidsrisico's voor omwonenden toenemen;
- voorkomen moet worden dat (nieuwe) knelpunten ontstaan vanwege de volksgezondheid rond geitenhouderijen, die mogelijk later met veel inspanning en kosten moeten worden weggenomen.

Het moratorium is tijdelijk. Dit moratorium regelt een verbod op uitbreidingen van geitenstallen. Maar regelt niet een verbod op toename van het aantal geiten in bestaande stallen.

De GGD geeft aan dat een groter aantal dieren het risico verhoogt. Met een standstill voorkomen we dat het aantal dieren in Oss toeneemt. De gemeente Oss heeft besloten de toename van het aantal geiten in de gemeente te verbieden. In december 2017 heeft het college van burgemeester en wethouders hiertoe al een besluit genomen. De gemeenteraad nam als vervolg hierop hiervoor een voorbereidingsbesluit, dat op 5 september 2018 in werking trad. Het voorbereidingsbesluit laten we volgen door dit bestemmingsplan, waarin we het verbod voor langere tijd vastleggen. Een aantal provincies (zoals Limburg en Noord-Holland) hebben eveneens het besluit genomen, en in een verordening of voorbereidingsbesluit vastgelegd, om het aantal geiten niet te laten toenemen.

Een uitzondering maken we in het kader van dierenwelzijn voor geitenlammeren. Het is gewenst dat geitenlammeren langer op het eigen bedrijf mogen blijven, tot een leeftijd van 30 dagen oud. Daarmee kan de geitenhouder zorg dragen en zijn verantwoordelijkheid nemen voor de pasgeboren geitenlammeren en zo de sterfte-uitval in de eerste dagen tegengaan.

Wij blijven de resultaten van de lopende gezondheidsonderzoeken volgen. Als er nieuwe wetenschappelijke inzichten ontstaan die de huidige inzichten weerleggen dan stellen wij aan de gemeenteraad voor om dit besluit in te trekken of aan te passen.

1.2 Begrenzing plangebied

Het voorbereidingsbesluit had betrekking op het totale grondgebied van de gemeente Oss. Omdat er binnen het stedelijk gebied geen geitenhouderijen liggen, en vestiging van een geitenhouderij daar al uitgesloten is op basis van het provinciaal moratorium, is ervoor gekozen om het plangebied te beperken tot alle plangebieden waarbinnen een agrarische bedrijfsbestemming is toegestaan.

Omdat de herziening betrekking heeft op een relatief kleine aanpassing in de regels van een aantal bestemmingsplannen (zoals weergegeven in paragraaf 1.3), hebben wij ervoor gekozen om deze bestemmingsplannen gedeeltelijk te herzien door middel van een zogenaamd 'paraplubestemmingsplan'.

Op grond van de landelijke afspraken die gelden voor een gedeeltelijke herziening van een bestemmingsplan overeenkomstig de Wet ruimtelijke ordening (onder andere de Praktijkrichtlijn Bestemmingsplannen, PRBP 2012) is de plangrens van een gedeeltelijke herziening gelijk aan de plangrens van onderliggend(e) bestemmingsplan(en).

1.3 Geldende bestemmingsplannen

Tot de inwerkingtreding van voorliggend bestemmingsplan 'Paraplubestemmingsplan geitenhouderijen - 2019' gelden binnen het plangebied verschillende bestemmingsplannen en herzieningen. Deze zijn opgenomen in onderstaande lijst.

Naam bestemmingsplan
Buitengebied Lith – 2013
Herziening 1 Buitengebied Lith – 2013
Wijziging 1 Buitengebied Lith - 2013
Buitengebied Oss – 2010
Partiele Herziening 1 Buitengebied Oss – 2010

Wijziging 5 Buitengebied Oss - 2010
Buitengebied Maasdonk
Buitengebied Maasdonk, herziening Kruizenbeemdweg 8 Geffen
Negen Kernen – 2012
Lankerweg 1 Maren-Kessel – 2018
Berghem Dorp - 2015
Beschermd stadsgezicht Ravenstein 2011
Hamelspoelweg 12 – Herpen
Kom Geffen – 2016
Kom Herpen - 2012
Kom het Wild - 2011
Kom Teeffelen - 2011
Maren-Kessel – 2013
Oijenseweg 284 – Oss
Wijziging 1 Buitengebied Oss - 2010
Ontwikkelingenplan Buitengebied Oss – 2018
Twee Kernen – 2018
Maasdijk 61 - Neerlangel

Na de inwerkingtreding van voorliggend bestemmingsplan blijven deze plannen, binnen het plangebied, hun rechtskracht behouden. Voorliggend bestemmingsplan herzielt deze bestemmingsplannen op onderdelen, voor het overige blijven de vigerende bestemmingsplannen onverminderd van toepassing.

Hoofdstuk 2 Bestaande situatie

De landbouw vormt de grootste grondgebruiker van het buitengebied. Op de meeste agrarische bouwpercelen zijn veehouderijen gevestigd.

In het buitengebied van de gemeente Oss zijn 20 locaties/bedrijven met geiten aanwezig. Van deze bedrijven zijn er 9 die het houden van geiten als hoofdtak hebben. De bedrijven liggen verspreid door het buitengebied, van Maren-Kessel tot aan Herpen. Bij 12 bedrijven zijn er meer dan 500 geiten vergund. Er is geen onderscheid gemaakt tussen opfokgeiten of melkgeiten. Niet overal worden de vergunde aantallen ook gehouden. Wij respecteren met dit bestemmingsplan echter de (milieu)vergunde rechten.

Figuur 1 geeft een overzicht van de geitenhouderijen en cirkels van 2 km rond deze bedrijven (beïnvloedingsgebied). Deze 2 km is afgeleid uit gezondheidsonderzoeken (VGO 2016, 2017). Een groot gedeelte van het grondgebied bevindt zich in het invloedsgebied van 1 of meer geitenbedrijven. Mede door invloedsgebieden van geitenhouderijen in buurgemeenten.

Figuur 1 Overzicht geitenhouderijen met 2 km-zones (bron: Plan-MER ontwerp bestemmingsplan Buitengebied 2019)

Hoofdstuk 3 Toelichting op het plan

Kijkend naar het risico op longontstekingen uit het VGO2 is een toename van het aantal geiten binnen een bedrijf niet wenselijk. Sinds 7 juli 2017 is het voor geitenbedrijven niet meer mogelijk om uit te breiden met extra vierkante meters stal. Echter, het moratorium van de provincie ziet alleen toe op de uitbreiding van het bebouwde oppervlak waarbij extra geiten gehouden worden. De GGD geeft aan dat een groter aantal dieren het risico verhoogt. Een stand-still van het aantal geiten in bestaande stallen is wenselijk. Dit uitgangspunt is legitiem en zou net zoals het moratorium tijdelijk moeten zijn. In ieder geval totdat bekend is waar het risico op longontstekingen vandaan komt en welke oplossingen er zijn om dit risico te minimaliseren.

Het is een tijdelijke maatregel. Omdat niet bekend is wat de oorzaak van het risico op longontsteking rond geitenhouderijen is, wordt daar op dit moment landelijk verder onderzoek naar gedaan. Tot het moment dat duidelijk is hoe we het risico kunnen minimaliseren zijn de maatregelen van kracht.

In het ontwerpbestemmingsplan voor het buitengebied (ontwerp, 2018) regelen we al dat een directe omschakeling naar een geitenhouderij niet mogelijk is door het veetype vast te leggen en omschakeling te verbieden of aan voorwaarden te verbinden. Dat is conform het moratorium.

Met het bestemmingsplan regelen we dat toename van het aantal geiten binnen het plangebied niet is toegestaan. Het gaat daarbij om een toename ten opzichte van het geitenaantal dat:

- gemeld is in het kader van het Activiteitenbesluit milieubeheer of de Wet milieubeheer, of;
- vergund is met een Omgevingsvergunning beperkte milieutoets, of;
- vergund is op basis van de Hinderwet, of;
- vergund is met een omgevingsvergunning Milieu op basis van artikel 2.1 onder e van de Wabo, of;
- vergund is met een vergunning op basis van de Wet milieubeheer.

Het bestemmingsplan geldt alleen voor bedrijfsmatig gehouden geiten waarvoor een melding of een vergunning nodig is. Aangesloten wordt bij artikel 1.18 lid 2 van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Op grond van dit artikel geldt er voor 'inrichtingen' waar minder dan 10 geiten worden gehouden geen meldingsplicht. Voor het hobbymatig houden van minder dan 10 geiten bij een inrichting geldt een uitzondering op het verbod.

Ook maken we in het kader van dierenwelzijn een uitzondering voor geitenlammeren. Het is gewenst dat geitenlammeren langer op het eigen bedrijf mogen blijven. Dit komt onder meer voort vanuit de geitenhouderijsector. Het welzijn van geitenlammeren, en dan met name de geitenbokjes, staat al langere tijd in de schijnwerpers. De grootste welzijnsproblemen lijken voor te komen in het afzetkanaal van gespecialiseerde afmestbedrijven. Om het welzijn van bokjes naar een hoger niveau te brengen en te borgen, moetende oorzaken van de problemen worden opgelost. Daarom is door de Nederlandse Geitenzuivelorganisatie en vakgroep Melkgeitenhouderij van LTO Nederland een plan van aanpak opgesteld (november 2017). Er zijn drie afzetkanalen ontwikkeld, waarbij het aan de geitenhouder is om een keuze te maken. Het gaat om: afmesten in Nederland op gespecialiseerde bedrijven, afmesten op het melkgeitenbedrijf zelf of de bokjes bestemmen voor de diervoedingsindustrie.

De sector zal in haar kwaliteitssysteem (KwaliGeit) borgen dat de geitenhouder het bokje in de eerste levensdagen voldoende zorg biedt. Met name voldoende biest opname maar ook het goed ontsmetten van navels en een schone leefomgeving zijn hierin cruciale factoren. De sector werkt aan een systeem waarin de geitenhouder verantwoordelijk is voor de uitval van de op zijn/haar bedrijf geboren

geitenlammeren tot een leeftijd van 21 dagen, ongeacht de afvoer/verblijfplaats van de betreffende dieren.

Het is gewenst dat geitenlammeren langer op het eigen bedrijf mogen blijven, in dit geval tot een leeftijd van 30 dagen oud. We sluiten daarmee aan bij de wijziging voor van de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) die het Ministerie van IenW voorbereidt. De bedoeling van deze concept-regeling is het verhogen van de leeftijd waarop geitlammeren meetellen voor de totale ammoniakemissie van 10 tot 30 dagen. Concreet zou dit kunnen betekenen dat dan jongvee tot 30 dagen niet meer apart vergund hoeft te worden maar bij het moederdier behoort in de milieuvergunning voor wat betreft ammoniak en geur. Op basis van de huidige Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) hebben geiten tot 60 dagen wél een eigen ammoniakfactor maar zijn geiten met een leeftijd tot 10 dagen hiervan uitgezonderd. Daarmee kan de geitenhouder zorg dragen en zijn verantwoordelijkheid nemen voor de pasgeboren geitenlammeren ter bevordering van het dierenwelzijn.

Dit bestemmingsplan legt feitelijk alleen beperkingen op voor agrarische bouwvlakken. Alleen daar mag immers een agrarisch bedrijf worden uitgeoefend. Op andere bestemmingen mag sowieso geen agrarisch bedrijf worden uitgeoefend en mag alleen hobbymatig dieren worden gehouden.

Bij een agrarisch bedrijf zou ieder stuks vee op de milieuvergunning of melding moeten staan, ook hobbymatig vee. In het ontwerpbestemmingsplan Buitengebied Oss – 2019 is er daarom bij de veetypenregeling een uitzondering gemaakt op deze regeling voor het houden van hobbymatig vee. In dit plan is opgenomen dat het houden van minder dan 10 geiten als hobbymatig wordt beschouwd en als uitzondering op de veetypenregeling mag worden gehouden. In dit bestemmingsplan sluiten wij hierbij aan door op te nemen dat van het verbod op uitbreiding is uitgezonderd het houden van maximaal 9 stuks geiten op een bedrijf dat nog geen geiten houdt.

Hoofdstuk 4 Toelichting op de regels

3.1 Algemeen

Het bestemmingsplan bevat regels die het juridisch instrumentarium geven voor het regelen van het gebruik van de gronden en opstallen én bepalingen over de toelaatbaarheid van bebouwing.

Het bestemmingsplan kan worden verbeeld op papier, en gaat vergezeld van deze toelichting. De toelichting heeft geen bindende werking en maakt juridisch geen deel uit van het bestemmingsplan. Wel heeft zij een belangrijke functie bij de onderbouwing van het plan.

De Wet ruimtelijke ordening biedt zowel de mogelijkheid om een globaal bestemmingsplan te maken als de mogelijkheid van een gedetailleerd bestemmingsplan. In het voorliggende bestemmingsplan is gekozen voor een gedetailleerde regeling. Voor de opzet van de regels is aangesloten bij de “Standaardregels bestemmingsplannen Oss”.

Het bestemmingsplan ‘Paraplubestemmingsplan geitenhouderijen - 2019’ is een zogenaamd paraplubestemmingsplan en betreft de herziening van 5 bestemmingsplannen. Met het parapluplan worden deze bestemmingsplannen gelijktijdig herzien door extra regelingen op te nemen voor één specifiek onderwerp (verbod op het houden van meer geiten binnen bestaande bebouwing). De overige regels van de betreffende vigerende bestemmingsplannen blijven onverminderd van kracht.

De regels bestaan uit vier hoofdstukken. Dit zijn de inleidende regels (artikelen 1 en 2), de bestemmingsregels (artikel 3), de algemene regels (artikel 4) en de overgangs- en slotregels (de artikelen 5 en 6).

In de volgende paragraaf worden de diverse artikelen uit de regels en de bijlage toegelicht.

3.2 Regels

Hoofdstuk 1: Inleidende regels

Artikel 1: Begrippen

In dit artikel worden de in de regels gehanteerde begrippen nader verklaard om verschillen in interpretatie te voorkomen.

Artikel 2: Toepassingsbereik

Dit artikel bepaalt de reikwijdte van dit paraplubestemmingsplan. In het artikel is opgenomen voor welke vigerende bestemmingsplannen dit paraplubestemmingsplan van toepassing is, en in hoeverre de bestaande bestemmingsplannen door de vaststelling van dit bestemmingsplan worden gewijzigd of aangevuld.

Hoofdstuk 2: Bestemmingsregels

Dit hoofdstuk bevat 1 artikel:

Artikel 3: Aanvulling gebruiksregels

Met dit artikel worden de gebruiksregels van de onderliggende bestemmingsplannen aangevuld met een verbod voor het wijzigen van het gebruik ten behoeve van het houden van geiten en een verbod voor het houden van meer geiten in bestaande bebouwing.

Een uitzondering geldt voor het hobbymatig houden van minder dan 10 geiten bij een inrichting en voor geitenlammeren met een leeftijd tot 30 dagen die gehouden worden op de geitenhouderij waar ze geboren zijn.

Ook is afwijkingsbevoegdheid opgenomen om af te wijken van de verboden, onder de voorwaarde dat het provinciale moratorium ingetrokken is.

Hoofdstuk 3: Algemene regels

Dit hoofdstuk geeft een gebruikelijke algemene regel.

Artikel 4: anti-dubbeltelregel

Dit artikel regelt dat grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing blijft.

Hoofdstuk 4: Overgangs- en slotregels

Artikel 5: Overgangsrecht

Dit artikel regelt het overgangsrecht voor bebouwing en gebruik van gronden en bouwwerken.

Artikel 6: Slotregel

Dit artikel regelt de formele titel waaronder het bestemmingsplan kan worden aangehaald.

Hoofdstuk 4 Beleidskader

4.1 Wettelijk kader

In de Wet ruimtelijke ordening staat in artikel 3.1 dat de gemeenteraad een of meer bestemmingsplannen vaststelt voor het grondgebied van de gemeente. Bij de vaststelling van een bestemmingsplan moet de raad bestemmingen aanwijzen en regels geven die de raad uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening nodig acht. De raad heeft daarbij beleidsruimte en moet de betrokken belangen afwegen.

4.2 Rijksbeleid

Op 13 maart 2012 heeft de minister van Infrastructuur en Ruimte de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) vastgesteld. De visie stelt het (integrale) kader voor het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau in Nederland. In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte schetst het kabinet hoe Nederland er in 2040 uit moet zien: concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig.

In de SVIR zijn tot 2028 drie Rijksdoelen geformuleerd:

- Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland. (concurrerend)
- Het verbeteren en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat. (bereikbaar)
- Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke cultuurhistorische waarden behouden zijn. (leefbaar en veilig)

Kamerbrief over het rapport “Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (aanvullende studies)”

Op 16 juni 2017 hebben de bewindslieden een aanbiedingsbrief gestuurd aan de Tweede Kamer over het rapport “Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (aanvullende studies)”. Ze geven aan de verhoogde ziektedruk rond geitenhouderijen een zorgelijk signaal te vinden. Het Rijk wil echter nog geen maatregelen op bedrijfsniveau nemen, omdat de bronoorzaak van de ziektedruk onbekend is en men hiernaar eerst vervolgonderzoek wil gaan doen. Wel geeft het Rijk aan “het belangrijk te vinden dat het bevoegde gezag rekening houdt met de zorgelijke signalen bij besluiten op het gebied van ruimtelijke ordening en bij besluiten over het verlenen van vergunningen”.

Kamerbrief van het Ministerie van infrastructuur en milieu

Bij brief van 4 juli 2017 heeft de Minister van Infrastructuur en Milieu aangegeven dat een landelijk moratorium niet mogelijk is. Dit is een decentrale bevoegdheid. Provincies en gemeenten kunnen op grond van het instrumentarium van de Wet ruimtelijke ordening zelf een moratorium instellen. Zij kunnen dat doen door een voorbereidingsbesluit te nemen waarmee de bouw en uitbreiding van geitenstallen wordt verboden of beperkt, vooruitlopend op een wijziging van het gemeentelijke bestemmingsplan of provinciale verordening met dat doel.

4.3 Provinciaal beleid

Op 19 maart 2014 hebben Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening 2014 vastgesteld. Deze structuurvisie is een actualisatie van de visie die in 2010 werd vastgesteld. Met deze structuurvisie geeft de provincie de hoofdlijnen van het provinciaal ruimtelijke

beleid tot 2025, met een doorkijk naar 2040. De visie is bindend voor het ruimtelijk handelen van de provincie en vormt de basis voor de wijze waarop de provincie de instrumenten die de Wet ruimtelijke ordening biedt inzet.

Naast de Structuurvisie stelt de provincie een verordening ruimte op. In deze verordening vertaalt de provincie de kaderstellende elementen uit het provinciaal beleid in regels die van toepassing zijn op (gemeentelijke) bestemmingsplannen. Aanvullend zijn ook gebiedspaspoorten opgesteld. Deze vormen een uitwerking van de visie en bevatten de landschapskenmerken die bepalend zijn voor de kwaliteit van een gebied of een landschapstype en hoe ruimtelijke ontwikkelingen kunnen bijdragen aan het behoud en versterking daarvan.

De provincie kiest met de structuurvisie voor een duurzame ontwikkeling waarin de kwaliteiten van de provincie sturend zijn bij de ruimtelijke keuzes die de komende jaren op de provincie af komen. Nieuwe ontwikkelingen moeten bijdragen aan de kracht en identiteit van Noord-Brabant.

Transitie naar een zorgvuldige veehouderij

De wens tot verduurzaming van de agrarische sector heeft geleid tot de denklijn ‘Ontwikkelruimte moet je verdienen en is niet onbegrensd’. De denklijn bestaat uit drie uitgangspunten:

- ontwikkelruimte is alleen mogelijk als dit op bedrijfsniveau bijdraagt aan een verdere verduurzaming door het treffen van extra maatregelen;
- de som van het effect van alle bedrijven in een gebied kan de draagkracht van een gebied te boven gaan;
- door het bieden van een economisch perspectief aan de landbouw en agrofood door meer toegevoegde waarde van het product, transparantie en nieuwe verdienmodellen.

De ontwikkeling van de agrarische sector is gericht op inpassing in het landschap en een transitie naar duurzame en zorgvuldige veehouderij.

Provinciale Staten van Noord-Brabant hebben 7 juli 2017 ingestemd met een maatregelenpakket naar aanleiding van de notitie “Versnelling transitie veehouderij” d.d. 13 juni 2017. Het betreft o.a. een aanpassing van de Verordening ruimte, de Verordening natuurbescherming en de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV). In de notitie “Versnelling transitie veehouderij” is geconstateerd dat de transitie naar een zorgvuldige veehouderij in Brabant, zoals in 2014 ingezet, te langzaam verloopt en dat ook de doelen van het Convenant Stikstof en Natura 2000 d.d. 29 september 2009, zoals opgenomen in de Verordening Stikstof en Natura 2000 d.d. 21 oktober 2010 (bijgesteld 2013) en de Verordening natuurbescherming d.d. 1 januari 2017 in het huidige tempo niet worden gehaald. Verder wordt geconstateerd dat de acceptatie en waardering van de veehouderijsector onder druk staat. Doel van de versnelling van de transitie veehouderij is een beweging van de veehouderijsector naar een sector, die “maatschappelijk geaccepteerd en gewaardeerd wordt, diervriendelijk produceert, past in zijn natuurlijke omgeving en geen onaanvaardbare gezondheidsrisico's met zich meebrengt”. Daarnaast is besloten tot stop op de ontwikkeling en uitbreiding van geitenhouderijen tot 2020.

Moratorium geitenhouderij

Het door Provinciale Staten genomen besluit tot een moratorium op de geitenhouderij is verwerkt in de Verordening ruimte actualisatie 2017, die op 15 juli 2017 in werking is getreden. Het betreft rechtstreeks werkende regels.

Een toename van de bestaande oppervlakte dierenverblijf voor geitenhouderijen door het oprichten van gebouwen of door het in gebruik nemen van gebouwen voor het houden van geiten is niet toegestaan. In de rechtstreeks werkende regels voor de geitenhouderij zijn twee uitzonderingen opgenomen:

- de verplaatsing van een geitenhouderij in het belang van de gezondheid;
- ontwikkeling van geitenhouderijen waarbij geen toename plaatsvindt van het aantal dieren maar waarbij er alleen vanwege dierenwelzijnseisen uitbreiding van dierenverblijf wordt nagestreefd.

De bepalingen van het geitenmoratorium in de Verordening ruimte zijn van toepassing op aanvragen waarbij de oppervlakte dierverblijf voor het houden van geiten toeneemt als gevolg van bouwen of door een verandering van het gebruik van gebouwen. Overige aanvragen om een omgevingsvergunning worden dus niet rechtstreeks geraakt door het geitenmoratorium.

Het verhogen van de veebezetting (zonder uitbreiding van het staloppervlak) valt bijvoorbeeld buiten de reikwijdte van het geitenmoratorium.

4.4 Gemeentelijk beleid

Werkwijze risico longontstekingen rondom geitenhouderijen

Volgend op het RIVM-onderzoek “Veehouderij en Gezondheid Omwonenden – aanvullende studies” (VGO2) en het provinciale moratorium in de Verordening ruimte, is door het college van burgemeester en wethouders gesproken over een werkwijze

Het college is van mening dat een stand-still van het aantal geiten binnen bestaande stallen wenselijk is, tenzij er op basis van gezondheidskundige redenen geen aanleiding is de ontwikkeling te weigeren. Zo besloot het college op 5 december 2017. Daarnaast stelt het college criteria vast hoe om te gaan met ontwikkelingen binnen de straal van 1,5/2 km rond een geitenhouderij. Dit betreffen tijdelijke maatregelen totdat het lopende onderzoek van het Rijk bekend en beoordeeld is.

Op 1 december 2017 heeft de kopgroep Intensieve Veehouderij van Agrifood Capital uitgesproken achter het hier verwoorde standpunt te staan.

Vorbereidingsbesluit

Op 5 september 2018 is de lijn voor een stand-still van het aantal geiten binnen bestaande stallen bekrachtigd door de gemeenteraad. De gemeenteraad nam hiervoor een voorbereidingsbesluit, dat op deze datum in werking trad. Met het voorbereidingsbesluit worden ongewenste ontwikkelingen tegengehouden door een bescherming te creëren waardoor het gedurende een jaar niet mogelijk meer is om meer geiten in bestaande stallen te houden.

Hoofdstuk 5 Verantwoording

In dit bestemmingsplan wordt een regeling getroffen dat wijzigen van het gebruik van bestaande bebouwing bij geitenhouderijen ten behoeve van het houden van (meer) geiten niet is toegestaan. Redenen hiervoor zijn meervoudig. De GGD geeft aan dat een groter aantal dieren het risico verhoogt. Een stand-still van het aantal geiten in bestaande stallen is wenselijk. Het moratorium van de provincie ziet alleen toe op de uitbreiding van het bebouwde oppervlak waarbij extra geiten gehouden worden en regelt dus niet een stand-still in bestaande bebouwing. De geitenstop zorgt (voorlopig) voor een afname van milieueffecten van uitbreiding van geitenhouderijen. Lokaal heeft dit effect. Het is een tijdelijke maatregel. In ieder geval totdat bekend is waar het risico op longontstekingen vandaan komt en welke oplossingen er zijn om dit risico te minimaliseren.

Hoofdstuk 6 Handhaving

6.1 Beleidskader

Naar aanleiding van een landelijk traject heeft de gemeente Oss in 2005 de nodige besluiten genomen om de handhaving te professionaliseren. De gemeente wil namelijk een professionele organisatie zijn. Om haar handhavingstaken zo transparant en objectief mogelijk uit te voeren, heeft zij een toezicht-, sanctie- en gedoogstrategie opgesteld. De wijze waarop de gemeente handelt bij overtredingen is daarin vastgelegd.

Het uitgangspunt voor handhaving is: *elke norm die het verdient te worden gesteld, verdient het ook te worden gehandhaafd.*

De gemeente is verantwoordelijk voor het algemeen belang, dat concreet wordt in de belangen van veiligheid, volksgezondheid, natuurlijk milieu en ruimtelijke kwaliteit. Deze belangen vragen om een actieve handhaving. Een goede handhaving start echter al bij het opstellen van beleid, regels en voorschriften. Om in dit verband bestemmingsplannen actief te kunnen handhaven moet voldaan zijn aan de volgende criteria:

- het opstellen van uitvoerbaar beleid en duidelijke regels;
- het verstrekken van duidelijke informatie op basis waarvan burgers en bedrijven hun keuzes kunnen maken;
- zorgen voor de naleving van regels door middel van toezicht en de inzet van handhavinginstrumenten.

Als primaire verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven wordt gezien:

- het aanvaarden van de consequenties van de eigen keuzes;
- nakoming van afspraken en naleving van regels.

In het Handhavingprogramma wordt het concrete belang van handhaving van regels van bestemmingsplannen aangegeven. De negatieve effecten van niet-handhaving kunnen immers groot zijn, zoals schade aan natuur en ruimtelijke kwaliteit, financieel-economische schade en onveiligheid. Maar ook kunnen burgers en bedrijven worden benadeeld door illegale activiteiten van hun burens/omwonenden.

De ruimte in Nederland is schaars en iedereen heeft belang bij een goede woon-, werk- en leefomgeving. De kwaliteit hiervan wordt grotendeels in bestemmingsplannen vastgelegd en die kwaliteit verdient het om te worden beschermd, onder meer door toezicht op naleving van de voorschriften en desnoods bestuursrechtelijke handhaving.

Het bestuurlijke belang van een adequate handhaving van bestemmingsplannen is dus groot, maar dat geldt ook voor de individuele belangen van burgers en bedrijven.

6.2 Professionele handhaving en handhavingprogramma

De gemeente Oss voldoet aan de wettelijke kwaliteitscriteria voor een professionele handhavingorganisatie. Elke vier jaar wordt er een Handhavingprogramma opgesteld waarin de prioriteiten voor de uitvoering worden vastgelegd. Dit gebeurt na de aantreding van een nieuwe gemeenteraad en de vorming van een nieuw college van burgemeester en wethouders. Elk jaar wordt aan de hand van een probleem- of omgevingsanalyse een voortschrijdend programma gemaakt, waarin rekening wordt gehouden met gewijzigde wetgeving en de op dat moment concrete problematiek. Handhaving van bestemmingsplannen is een vaste prioriteit in het programma.

6.3 Handhaafbaarheid, positief bestemmen, overgangsrecht

De regels van dit bestemmingsplan zijn getoetst op handhaafbaarheid. De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht voorziet in een verbod op het (laten) gebruiken van gronden en bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan. Overtreding van dit verbod is een strafbaar feit.

In beginsel worden bouwwerken die in overeenstemming zijn met het vorige bestemmingsplan positief bestemd. Hetzelfde geldt voor gebruik in overeenstemming met het vorige bestemmingsplan. Met andere woorden: bestaande rechten worden gerespecteerd. Zij zijn in beginsel alleen onder het algemene overgangsrecht gebracht als te voorzien is dat zij binnen de planperiode van tien jaar zullen verdwijnen. Als sprake is van een naar huidige beleidsinzichten onwenselijke situatie die in het vorige bestemmingsplan al onder het overgangsrecht valt, is bezien of deze onder het persoonsgebonden overgangsrecht kan worden gebracht. Dat wil zeggen dat het overgangsrecht voor de betreffende percelen is beperkt tot degenen die die percelen gebruiken op het moment van inwerkingtreding van het bestemmingsplan. Voortgezet gebruik door anderen wordt niet als bestaand gebruik aangemerkt. Wij geven hieraan de voorkeur boven een uitsterfconstructie. Een uitsterfconstructie houdt in feite een positieve bestemming in, die afloopt na beëindiging van het betreffende gebruik. Dit maakt opvolging in de tijd door meerdere gebruikers mogelijk. Daarmee kan in beginsel het ongewenste gebruik eindeloos lang duren. Persoonsgebonden overgangsrecht heeft als voordeel dat het gekoppeld is aan gebruik door één specifieke gebruiker of een beperkt aantal specifieke gebruikers. Daarmee kan het ongewenste gebruik in de praktijk eerder beëindigd worden, en zeker niet eindeloos lang voort blijven duren, waarmee mee recht wordt gedaan aan de bedoeling van overgangsrecht. Het persoonsgebonden overgangsrecht heeft zeker bij situaties die illegaal zijn ontstaan onze voorkeur boven een uitsterfregeling.

Daarnaast kan het voorkomen dat bouwwerken in strijd met het vorige bestemmingsplan zijn opgericht, of dat bestaand gebruik in strijd is met dat plan. Een positieve bestemming ligt dan in de rede als de met het vorige bestemmingsplan strijdige situatie naar huidige beleidsinzichten ruimtelijk aanvaardbaar is. Indien de betreffende situatie ruimtelijk niet aanvaardbaar is, zal hiertegen in beginsel handhavend worden opgetreden. Indien dat in een uitzonderlijk geval niet (meer) mogelijk is, is bezien of de situatie onder het persoonsgebonden overgangsrecht gebracht kan worden. Overigens zijn strijdige situaties op grond van de planregels standaard uitgezonderd van het algemene overgangsrecht. Het Besluit ruimtelijke ordening schrijft dit voor.

Uiteindelijk is altijd maatwerk vereist om te bepalen of een positieve bestemming, algemeen overgangsrecht of persoonsgebonden overgangsrecht mogelijk is.

Hoofdstuk 7 Economische uitvoerbaarheid

Bij het opstellen van een nieuw bestemmingsplan dient op grond van artikel 3.1.6 lid 1 sub f van het Besluit ruimtelijke ordening onderzoek plaats te vinden naar de economische uitvoerbaarheid van het plan. De Wet ruimtelijke ordening maakt het vaststellen van een exploitatieplan verplicht voor een aantal bouwactiviteiten wanneer de bouw planologisch mogelijk wordt gemaakt in een bestemmingsplan, een wijziging van een bestemmingsplan, een projectbesluit of een projectafwijkingsbesluit.

Het bestemmingsplan “Paraplubestemmingsplan geitenhouderijen - 2019” heeft betrekking op een regeling dat het wijzigen van het gebruik binnen bestaande bebouwing ten behoeve van het houden van (meer) geiten niet is toegestaan. Van bouwactiviteiten is geen sprake.

Gelet op het bovenstaande is dit bestemmingsplan economisch uitvoerbaar en kan in de kader van de vaststelling van het bestemmingsplan worden afgezien van het vaststellen van een exploitatieplan.

Hoofdstuk 8 Overleg en maatschappelijke uitvoerbaarheid

8.1 Inspraak

Er is geen inspraakprocedure gevolgd. Met het genomen voorbereidingsbesluit was de regeling al aangekondigd. Het houden van inspraak had geen toegevoegde waarde.

8.2 Vooroverleg

Artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening bepaalt dat 'het bestuursorgaan dat belast is met de voorbereiding van een bestemmingsplan daarbij overleg pleegt met de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met die diensten van provincie en Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn'. De provincie is in kennis gesteld van de voorgenomen planregeling. De provincie stemt in met het plan.